Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

9 ноември 2023 година*

„Преюдициално запитване — Директива 2000/31/ЕО — Услуги на информационното общество — Член 3, параграф 1 — Принцип на контрол в държавата членка на произход — Член 3, параграф 4 — Дерогиране на принципа на свободно движение на услуги на информационното общество — Понятие „мерки, предприети срещу дадена услуга на информационното общество — Член 3, параграф 5 — Възможност за последващо нотифициране на мерки, които ограничават свободното движение на услуги на информационното общество, в случай на спешност — Липса на нотифициране — Противопоставимост на тези мерки — Правна уредба на държава членка, която налага на доставчиците на комуникационни платформи, независимо дали са установени на нейна територия, набор от задължения за контрол и за уведомяване за предполагаемо незаконно съдържание — Директива 2010/13/ЕС — Аудио-визуални медийни услуги — Услуги на платформите за споделяне на видеоклипове“

По дело C-376/22

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Verwaltungsgerichtshof (Върховен административен съд, Австрия) с акт от 24 май 2022 г., постъпил в Съда на 10 юни 2022 г., в рамките на производство по дело

Google Ireland Limited,

Meta Platforms Ireland Limited,

Tik Tok Technology Limited

срещу

Kommunikationsbehörde Austria (KommAustria),

при участието на:

Bundesministerin für Frauen, Familie, Integration und Medien im Bundeskanzleramt,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: A. Prechal, председател на състава, F. Biltgen, N. Wahl (докладчик), J. Passer и M. L. Arastey Sahún, съдии,

* Език на производството: немски.

генерален адвокат: M. Szpunar,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

– за Google Ireland Limited и Tik Tok Technology Limited, от L. Feiler, Rechtsanwalt,

– за Meta Platforms Ireland Limited, от S. Denk, Rechtsanwalt,

– за австрийското правителство, от A. Posch и G. Kunnert, в качеството на представители,

– за Ирландия, от M. Browne, A. Joyce и M. Tierney, в качеството на представители, подпомагани от D. Fennelly, BL,

– за полското правителство, от B. Majczyna, в качеството на представител,

– за Европейската комисия, от G. Braun, S. L. Kalėda и P.-J. Loewenthal, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 8 юни 2023 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването, от една страна, на член 3, параграфи 4 и 5 от Директива 2000/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2000 година за някои правни аспекти на услугите на информационното общество, и по-специално на електронната търговия на вътрешния пазар (ОВ L 178, 2000 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 29, стр. 257), и от друга страна, на член 28а, параграф 1 от Директива 2010/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2010 година за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до предоставянето на аудиовизуални медийни услуги (Директива за аудиовизуалните медийни услуги) (ОВ L 95, 2010 г., стр. 1), изменена с Директива (ЕС) 2018/1808 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. (ОВ L 303, 2018 г., стр. 69) (наричана по-нататък „Директива 2010/13“).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между Google Ireland Limited, Meta Platforms Ireland Limited и Tik Tok Technology Limited, установени в Ирландия дружества, и Kommunikationsbehörde Austria (KommAustria) (австрийски регулаторен орган в областта на комуникациите) по повод решения на последния, с които се установява, че тези дружества попадат в приложното поле на Bundesgesetz über Maßnahmen zum Schutz der

Nutzer auf Kommunikationsplattformen (Kommunikationsplattformen-Gesetz) (Федерален закон за мерките за защита на ползвателите на комуникационни платформи) (BGBl. I, 151/2020, наричан по-нататък „KoPl-G“).

Правна уредба

Правото на Съюза

Директива 2000/31

3 Съгласно съображения 5, 6, 8, 22 и 24 от Директива 2000/31:

„(5) Развитието на услуги на информационното общество в Общността се възпрепятства от редица правни бариери за нормалното функциониране на вътрешния пазар, които правят по-непривлекателно упражняването на свободата на установяване или свободата на предоставяне на услуги; тези бариери са резултат от различията в законодателството и правната несигурност на националните режими, приложими към тези услуги; при отсъствието на координация и адаптиране на законодателството в съответните области, съществуването на пречките би могло да бъде оправдано в светлината на съдебната практика на Съда на Европейските общности; правна неяснота съществува и по отношение на обхвата на контрола, който държавите членки могат да упражняват върху услугите, предлагани от други държави членки.

(6) В светлината на целите на Общността, на членове 43 и 49 от Договора и вторичното законодателство на Общността, тези бариери следва да се премахнат, като се съгласуват някои национални законодателства и се изяснят някои правни концепции на общностно равнище, доколкото е необходимо за правилното функциониране на вътрешния пазар; като разглежда само някои специфични въпроси, които пораждат проблеми за вътрешния пазар, настоящата директива отговаря напълно на необходимостта от спазване на принципа на субсидиарност, формулиран в член 5 от Договора.

[…]

(8) Целта на настоящата директива е да се създаде правна рамка за гарантиране на свободното движение на услуги на информационното общество между държавите членки, а не да се хармонизира законодателството в областта на наказателното право.

[…]

(22) Услугите на информационното общество трябва да се контролират при източника на дейността, за да се гарантира ефективна защита на целите от обществен интерес; за тази цел е необходимо да се гарантира, че компетентният орган осигурява такава защита не само за гражданите на своята страна, но и за всички граждани на Общността; за да се повиши взаимното доверие между държавите членки[,] е важно тази отговорност да се формулира ясно от страна на държавата членка, по произход на услугите; освен това, за да се гарантира[т] ефективно свободата на предоставяне

на услуги и правната сигурност за доставчиците и получателите на услуги, такива услуги на информационното общество трябва, по принцип, да са предмет на законодателството на държавата членка, в която доставчикът на услугата е установен.

[…]

(24) В контекста на настоящата директива, независимо от правилото за контрол при източника на услугите на информационното общество, законосъобразно е, съгласно условията, установени в настоящата директива, държавите членки да предприемат действия за ограничаване на свободното движение на услугите на информационното общество“.

4 Член 1, параграф 1 от тази директива гласи:

„Настоящата директива има за цел да допринесе за нормалното функциониране на вътрешния пазар, като осигурява свободното движение на услуги на информационното общество между държавите членки“.

5 Член 2 от посочената директива предвижда:

„По смисъла на настоящата директива, следните термини означават:

а) „услуги на информационното общество“: услуги по смисъла на член 1, параграф 2 от Директива 98/34/ЕО [на Европейския парламент и на Съвета от 22 юни 1998 година за определяне на процедура за предоставяне на информация в областта на техническите стандарти и регламенти (ОВ L 204, 1998 г., стр. 37; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 23, стр. 207)], изменена с Директива 98/48/ЕО [на Европейския парламент и на Съвета от 20 юли 1998 година (ОВ L 217, 1998 г., стр. 18; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 23, стр. 282)];

[…]

з) „координирана област“: изисквания, предвидени в правните системи на държавите членки, приложими към доставчиците на услуги на информационното общество или услуги на информационното общество, независимо дали са от общ характер[,] или специално предназначени за тях:

[…]“.

6 Член 3 от същата директива, озаглавен „Вътрешен пазар“, гласи:

„1. Всяка държава членка гарантира, че услугите на информационното общество, които се предоставят от доставчика на услуги, който е установен на нейна територия, съответстват на националните разпоредби на съответната държава членка, които са част от координираната област.

2. Държавите членки не могат, по причини, свързани с координираната област, да ограничават свободата на предоставяне на услуги на информационното общество от друга държава членка.

[…]

4. Държавите членки не могат да предприемат мерки за дерогиране от параграф 2 по отношение на дадена услуга на информационното общество, ако са изпълнени следните условия:

а) мерките трябва да бъдат:
   i) необходими поради една от следните причини:

      – обществен ред, по-специално предотвратяване, разследване, разкриване и съдебно преследване на престъпления, включително защита на непълнолетните и борбата срещу подстрекаване към омраза на расова, сексуална, религиозна основа или на основа националност, и накърняване на човешкото достойнство на отделни лица,

      – опазване на общественото здраве,

      – обществена сигурност, включително гарантиране на националната сигурност и отбрана,

      – защита на потребителите, включително инвеститорите;
   ii) предприети срещу услуга на информационното общество, която е в ущърб на целите, посочени в i)[,] или ко[я]то представлява[…] сериозен риск за накърняването на тези цели;
   iii) пропорционални на тези цели;

б) преди да се предприемат посочените мерки и без да се засягат съдебните процедури, включително предварителните процесуални действия, извършвани в рамките на следствието, държавата членка е:

   – помолила държавата членка, посочена в параграф 1, да предприеме мерки, и последната не е предприела такива или предприетите мерки са били недостатъчни,

   – нотифицирала Комисията и държавата членка, посочена в параграф 1, за намерението [си] да предприеме такива мерки.

5. Държавите членки могат, при спешност, да дерогират условията, предвидени в параграф 4, буква б). В такива случаи мерките се съобщават в най-кратък срок на Комисията и на държавата членка, посочена в параграф 1, като се изтъкват причините, поради които държавата членка счита, че случаят е спешен.

6. Без да се засяга възможността на държавата членка да взема и прилага въпросните мерки, Комисията проучва съвместимостта на съобщените мерки със законодателството на Общността в най-кратки срокове; когато се направи изводът, че съответната мярка е несъвместима с правото на Общността, Комисията се обръща с молба към съответната държава членка да се въздържа от предприемането на предвидените мерки или спешно да спре прилагането им“.

Директива 2010/13

7 Член 1 от Директива 2010/13 гласи:

„1. За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

[…]

„услуга на платформа за споделяне на видеоклипове“ означава услуга по смисъла на членове 56 и 57 [ДФЕС], като основната цел на услугата или на обособима част от нея или съществена функционалност на услугата е посветена на предоставянето на предавания, на генерирани от потребители видеоклипове, или и на двете, за широката общественост, за които доставчикът на платформата за споделяне на видеоклипове не носи редакционна отговорност, с цел информиране, забавление или образоване, чрез електронни съобщителни мрежи по смисъла на член 2, буква а) от Директива 2002/21/ЕО [на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 година относно общата регулаторна рамка за електронните съобщителни мрежи и услуги (Рамкова директива) (ОВ L 108, 2002 г., стр. 33; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 35, стр. 195)], и чието организиране се определя от доставчика на платформата за споделяне на видеоклипове, включително чрез автоматични средства или алгоритми, по-специално чрез показване, маркиране и секвенциране;

[…]“.

8 Член 28а, параграфи 1 и 5 от тази директива предвижда:

„1) За целите на настоящата директива доставчик на платформа за споделяне на видеоклипове, който е установен на територията на държава членка по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2000/31/ЕО, попада под юрисдикцията на тази държава членка.

[…]

5) За целите на настоящата директива член 3 и членове 12—15 от Директива [2000/31] се прилагат за доставчиците на платформи за споделяне на видеоклипове, за които се счита, че са установени в дадена държава членка в съответствие с параграф 2 от настоящия член“.

Директива (ЕС) 2015/1535

9 Член 1, параграф 1, букви д)—ж) от Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 година установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти и правила относно услугите на информационното общество (ОВ L 241, 2015 г., стр. 1) съдържа следните определения:

„д) „правило за услуги“ означава изискване от общ характер, свързано с предприемането и упражняването на дейности за услуги според значението на буква б), и по-специално разпоредби относно доставчиците на услуги, услугите и получателите на услугите, като се изключат всякакви правила, които не са специално насочени към услугите, определени в тази точка.

[…]

е) „технически регламент“ означава техническа спецификация и други изисквания или правила за услуги, включващи съответни административни разпоредби, спазването на които е задължително, юридически или фактически, в случаите на маркетинг, предоставяне на услуги, установяване на оператор за услуги или използване в държава членка или в голяма част от нея, както и законовите, подзаконовите или административните разпоредби на държавите членки, с изключение на тези, предвидени в член 7, забраняващи производството, вноса, маркетинга или използването на един продукт или забраняващи предоставянето или използването на услуга или установяването на доставчик на услуги.

[…]

„ж) „проект на технически регламент“ означава текстът на техническа спецификация или друго изискване или правило за услуги, включително административни разпоредби, формулиран с цел да бъде приет и да влезе в сила или в крайна сметка да бъде приет като технически регламент, като текстът е в етап на подготовка, на който все още по него могат да се правят съществени изменения“.

10 Член 5, параграф 1, първа алинея от тази директива гласи:

„При условията, предмет на член 7, държавите членки незабавно предоставят на Комисията всички проекти на технически регламенти, с изключение, когато те само транспонират пълния текст на международен или европейски стандарт, в който случай информацията относно съответния стандарт е достатъчна; те също така предоставят на Комисията изявление за причините, които налагат приемането на такъв технически регламент, когато това не е разяснено в проекта“.

Австрийското право

11 Член 1 от KoPl-G гласи:

„1. Целта на този закон е да способства за отговорното и прозрачно разглеждане на сигналите на ползвателите относно съдържанието на комуникационните платформи, когато това съдържание е от посочените по-долу видове, и за своевременното обработване на такива сигнали.

2. Местните и чуждестранните доставчици на услуги, които предоставят комуникационни платформи (член 2, точка 4) с цел получаване на икономическа печалба, попадат в приложното поле на настоящия закон, освен ако:

1) броят на регистрираните потребители с право на достъп до комуникационната платформа в Австрия е бил по-малък от средно 100 000 души през предходната календарна година и

2) оборотът, реализиран в Австрия през предходната календарна година от експлоатацията на комуникационната платформа, е бил под 500 000 евро.

[…]

4. Доставчиците на платформи за споделяне на видеоклипове (член 2, точка 12) не носят задълженията по този закон по отношение на предоставяните там предавания (член 2, точка 9) и генерирани от потребители видеоклипове (член 2, точка 7).

5. По искане на доставчика на услуги регулаторният орган установява дали доставчикът попада в приложното поле на този закон.

[…]“.

12 Член 2 от KoPl-G предвижда:

„За целите на настоящия закон се прилагат следните определения:

[…]

2) „услуга на информационното общество“: услуга, която обикновено се предоставя срещу възнаграждение, от разстояние, чрез електронни средства и по индивидуална молба на получателя на услугите […], включително онлайн търговия със стоки и услуги, предоставяне на информация онлайн, онлайн реклама, електронни търсачки и възможности за извличане на данни, както и услуги за предаване на информация в електронна мрежа, за достъп до такава мрежа или за съхраняване на информация за потребителя […];

3) доставчик на услуги“: физическо или юридическо лице, което предоставя комуникационна платформа;

4) „комуникационна платформа“: услуга на информационното общество, при която обменът на съобщения или изложения с мисловно съдържание в устна, писмена, звукова или фигуративна форма между потребители и широк кръг от други потребители чрез масово разпространение, представлява основната цел или основна функция;

[…]

6) „потребител“: всяко лице, което използва комуникационна платформа, независимо дали е регистрирано в тази платформа;

7) „генериран от потребител видеоклип“: поредица от движещи се образи със или без звук, която представлява самостоятелен елемент, независимо от своята продължителност, създадена от потребител и качена на платформа за споделяне на видеоклипове от този потребител или от всеки друг потребител;

[…]

9) „предаване“: обособена самостоятелна част от аудио-визуална медийна услуга, състояща се, независимо от продължителността си, от поредица от движещи се образи със или без звук, в рамките на схема или каталог, утвърдена от доставчик на медийни услуги; това понятие включва по-специално пълнометражни филми, видеоклипове, спортни събития, комедийни сериали, документални филми, новинарски предавания, художествени и културни предавания, детски предавания и телевизионен театър;

[…]

12) „платформа за споделяне на видеоклипове“: услуга по смисъла на членове 56 и 57 [ДФЕС], като основната цел на услугата или на обособима част от нея или съществена функционалност на услугата е посветена на предоставянето на широката общественост на предавания (т. 9), на генерирани от потребители видеоклипове (т. 7) или и на двете, за които доставчикът на платформата за споделяне на видеоклипове не носи редакционна отговорност, с цел информиране, забавление или образоване, чрез електронни съобщителни мрежи по смисъла на член 2, точка 1 от [Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 година за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения (ОВ L 321, 2018 г., стр. 36)], и чието организиране се определя от доставчика на платформата (включително чрез автоматични средства или алгоритми, по-специално чрез показване, маркиране и секвенциране);“.

13 Член 3 от KoPl-G гласи:

„1. Доставчиците на услуги установяват ефективна и прозрачна процедура за разглеждане и произнасяне по сигнали за наличие на предполагаемо незаконно съдържание на комуникационната платформа.

[…]

4. Освен това доставчиците на услуги гарантират наличието на ефикасна и прозрачна процедура за преразглеждане на техните решения за блокиране или премахване на съдържание, за което е подаден сигнал (параграф 3, точка 1). […]

[…]“.

14 Съгласно член 4, параграф 1 от KoPl-G:

„Доставчиците на услуги са длъжни да изготвят доклад за разглеждането на сигналите за предполагаемо незаконно съдържание всяка година, а за комуникационните платформи с повече от един милион регистрирани потребители — на всеки шест месеца. Докладът се предава на регулаторния орган не по-късно от един месец след края на периода, за който се отнася, и едновременно с това се помества за постоянно на леснодостъпно място на уебсайта на доставчика“.

15 Член 5 от KoPl-G гласи:

„1. Доставчиците на услуги определят лице, което отговаря на изискванията на член 9, параграф 4 от Verwaltungsstrafgesetz 1991 — VStG [Закон за административните наказания от 1991 г., BGBl., 52/1991]. Това лице:

1) гарантира спазването на разпоредбите на този закон;

2) е оправомощено да издава разпореждания, с които да гарантира спазването на разпоредбите на този закон;

3) има необходимите познания по немски език, за да може да осъществява сътрудничество с административните и съдебните органи;

4) разполага с необходимите ресурси за изпълнение на функциите си.

[…]

4. Доставчикът на услуги определя физическо или юридическо лице, което упълномощава да получава административни и съдебни съобщения. Прилагат се параграф 1, точка 3, параграф 2, първо изречение и параграф 3.

5. Регулаторният орган се уведомява незабавно за самоличността на упълномощеното лице и на упълномощеното да получава съобщения лице“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

16 Жалбоподателите в главното производство, Google Ireland, Meta Platforms Ireland и Tik Tok Technology, са установени в Ирландия дружества, които предоставят по-специално в Австрия услуги на комуникационни платформи.

17 След влизането в сила през 2021 г. на KoPl-G те искат от KommAustria да установи на основание член 1, параграф 5 от този закон, че не попадат в приложното му поле.

18 С три решения от 26 март, 31 март и 22 април 2021 г. този орган установява, че жалбоподателите в главното производство попадат в приложното поле на KoPl-G, тъй като всеки от тях предоставя услуга на „комуникационна платформа“ по смисъла на член 2, точка 4 от този закон.

19 Жалбоподателите в главното производство обжалват тези решения пред Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд, Австрия), който отхвърля жалбите като неоснователни.

20 В подкрепа на ревизионните си жалби, подадени пред запитващата юрисдикция, Verwaltungsgerichtshof (Административен съд, Австрия), срещу тези решения за отхвърляне жалбоподателите в главното производство твърдят, от една страна, че тъй като Република Ирландия и Европейската комисия не са били уведомени за приемането на KoPl-G съгласно изискването на член 3, параграф 4, буква б) и на член 3, параграф 5 от Директива 2000/31, този закон не може да им бъде противопоставен. От друга страна, наложените с въпросния закон задължения били непропорционални и несъвместими със свободното движение на услуги и с „принципа на страната на произход“, предвиден в Директива 2000/31, както и — що се отнася до услугите на платформи за споделяне на видеоклипове — в Директива 2010/13.

21 В това отношение, първо, тази юрисдикция посочва, че в ревизионните жалби се поставя въпросът дали KoPl-G или задълженията, които този закон налага на доставчиците на услуги, представляват мерки, предприети срещу „дадена услуга на информационното общество“ по смисъла на член 3, параграф 4 от Директива 2000/31. Тя посочва, че има

съмнения по този въпрос, тъй като разпоредбите на KoPl-G са общи и абстрактни и налагат на доставчиците на услуги на информационното общество общи задължения, които се прилагат без конкретен индивидуален акт.

22 Второ, в случай че предвидените в член 3, параграф 4, буква а) от Директива 2000/31 условия са изпълнени, посочената юрисдикция иска да установи как следва да се тълкува член 3, параграф 5 от тази директива, за да се определи дали KoPl-G може да бъде противопоставен на жалбоподателите в главното производство, въпреки че не е бил нотифициран.

23 Трето, отново в случай че задълженията, наложени от KoPl-G на доставчиците на услуги на комуникационни платформи, трябва да се квалифицират като мерки, предприети срещу „дадена услуга на информационното общество“ по смисъла на член 3, параграф 4 от Директива 2000/31, същата юрисдикция иска да установи дали тези задължения, стига да отговарят на условията, предвидени в член 3, параграф 4, буква а) от посочената директива, се прилагат по принцип към услугите, предоставяни от жалбоподателите в главното производство в качеството им на доставчици на услуги на комуникационни платформи. В този случай евентуално трябвало да се установи, що се отнася до доставчиците на услуги на платформа за споделяне на видеоклипове по смисъла на член 1, буква аа) от Директива 2010/13, дали принципът на контрол в държавата членка на произход, който се прилага и в рамките на тази директива по силата на член 28а, параграф 1 от нея, който препраща към член 3 от Директива 2000/31, не допуска задълженията, наложени от KoPl-G на доставчиците на услуги, установени на територията на друга държава членка, да се прилагат по отношение на съдържанието на тези платформи, което не представлява предавания или генерирани от потребители видеоклипове.

24 При тези обстоятелства Verwaltungsgerichtshof (Върховен административен съд) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли член 3, параграф 4, буква а), подточка ii) от Директива [2000/31] да се тълкува в смисъл, че под мярка, предприета срещу дадена „услуга на информационното общество“ може да се разбира и законова мярка, която се отнася до дадена общо определена категория услуги на информационното общество (като комуникационните платформи), или наличието на мярка по смисъла на тази разпоредба изисква да е взето решение по отношение на конкретен случай (например за поименно посочена комуникационна платформа)?

2) Трябва ли член 3, параграф 5 от Директива 2000/31 да се тълкува в смисъл, че ако не е съобщена на Комисията и на държавата членка по установяване, което съгласно тази разпоредба следва при спешност да се извърши „в най-кратък срок“ (впоследствие), предприетата мярка не може да се прилага по отношение на дадена услуга след изтичането на достатъчен за (последващото) съобщаване срок?

3) Допуска ли член 28а, параграф 1 от [Директива 2010/13] прилагането на мярка по смисъла на член 3, параграф 4 от Директива 2000/31, която не се отнася до предаванията и генерираните от потребители видеоклипове, предоставяни в платформа за споделяне на видеоклипове?“.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

25 С първия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 3, параграф 4 от Директива 2000/31 трябва да се тълкува в смисъл, че общи и абстрактни мерки, които се отнасят до общо определена категория услуги на информационното общество и се прилагат без разлика към всички доставчици на тази категория услуги, попадат в обхвата на понятието „мерки, предприети срещу дадена услуга на информационното общество“ по смисъла на тази разпоредба.

26 В това отношение следва да се припомни, че за целите на тълкуването на разпоредба от правото на Съюза, текстът на която не се отнася изрично до националното право, съгласно постоянната съдебна практика следва да се вземе предвид не само нейният текст, но и контекстът ѝ и целите на правната уредба, от която тя е част (решение от 15 септември 2022 г., Fédération des entreprises de la beauté, C-4/21, EU:C:2022:681, т. 47 и цитираната съдебна практика).

27 На първо място, що се отнася до текста на член 3, параграф 4 от Директива 2000/31, следва да се констатира, че в тази разпоредба се говори за „дадена услуга на информационното общество“. Употребата на единствено число и на думата „дадена“ показва, че така посочената услуга трябва да се разбира като индивидуализирана услуга, предоставяна от един или повече доставчици на услуги, и че следователно държавите членки не могат да приемат на основание член 3, параграф 4 общи и абстрактни мерки, които се отнасят до общо определена категория услуги на информационното общество и се прилагат без разлика към всички доставчици на тази категория услуги.

28 Обстоятелството, че понятието „мерки“ може да включва широк набор от мерки, приети от държавите членки, не поставя под съмнение тази преценка.

29 Всъщност, като използва такъв широк и общ термин, законодателят на Европейския съюз оставя на преценката на държавите членки естеството и формата на мерките, които могат да приемат на основание член 3, параграф 4 от Директива 2000/31. Използването на такъв термин обаче по никакъв начин не предопределя вида и материалното съдържание на тези мерки.

30 На второ място, контекстът, в който се вписва този член, и по-специално процедурните условия, предвидени в член 3, параграф 4, буква б), потвърждават това тълкуване.

31 В това отношение следва да се припомни, че съгласно член 3, параграф 4 от Директивата държавите членки могат да предприемат по отношение на услуги на информационното общество от координираната област мерки за дерогиране от принципа на свободно движение на такива услуги, ако са изпълнени две кумулативни условия (решение от 19 декември 2019 г., Airbnb Ireland, C-390/18, EU:C:2019:1112, т. 83).

32 От една страна, съгласно член 3, параграф 4, буква а) от Директива 2000/31 съответните ограничителни мерки трябва да са необходими, за да се гарантират общественият ред, опазването на общественото здраве, обществената сигурност или защитата на

потребителите, да бъдат предприети срещу услуги на информационното общество, които са в ущърб на тези цели или които представляват сериозен риск за накърняването на тези цели, и най-накрая, да бъдат пропорционални на тези цели.

33 От друга страна, член 3, параграф 4, буква б) от тази директива предвижда, че съответната държава членка трябва — преди да предприеме ограничителни мерки и без да се засягат съдебните процедури, включително предварителните процесуални действия, извършвани в рамките на следствието — не само да поиска от държавата членка, на чиято територия е установен доставчикът на съответната услуга, да предприеме мерки и тя да не е предприела такива или предприетите мерки да са били недостатъчни, но и да нотифицира Комисията и държавата членка за намерението си да предприеме съответните ограничителни мерки.

34 Посоченото в предходната точка условие потвърждава, че държавите членки не могат да ограничават свободното движение на услуги на информационното общество от други държави членки, като приемат общи и абстрактни мерки, които се отнасят до общо определена категория услуги на информационното общество.

35 Всъщност, като задължава държавите членки, в които се предоставя услуга на информационното общество и които в качеството си на държави членки по местоназначение на тази услуга желаят да приемат мерки на основание член 3, параграф 4 от Директива 2000/31, да поискат от държавата членка на произход на посочената услуга, тоест от държавата членка, на чиято територия е установен доставчикът на услугата, да предприеме мерки, тази разпоредба предполага, че доставчиците и следователно съответните държави членки могат да бъдат идентифицирани.

36 Ако обаче държавите членки могат да ограничават свободното движение на услуги на информационното общество посредством общи и абстрактни мерки, които се прилагат без разлика към всички доставчици на определена категория такива услуги, това идентифициране би било, ако не невъзможно, то най-малкото прекомерно трудно, вследствие на което държавите членки не биха могли да спазят такова процедурно условие.

37 Освен това, както подчертава генералният адвокат в точка 68 от заключението си, ако член 3, параграф 4 от Директива 2000/31 трябва да се тълкува в смисъл, че включва общи и абстрактни мерки, които се прилагат без разлика към всеки доставчик на категория услуги на информационното общество, предварителното уведомление, предвидено в член 3, параграф 4, буква б), второ тире от тази директива, би могло да се дублира с изискваното от Директива 2015/1535.

38 Всъщност последната директива изисква по същество държавите членки да уведомяват Комисията за всеки проект на технически регламент, чиито правила за услуги съдържат изисквания от общ характер, свързани с предприемането и упражняването на дейности за услуги на информационното общество.

39 На трето място, тълкуването на понятието „мерки, предприети срещу дадена услуга на информационното общество“ по смисъла на член 3, параграф 4 от Директива 2000/31 в смисъл, че държавите членки могат да приемат общи и абстрактни мерки, които се прилагат без разлика към всички доставчици на дадена категория услуги на

информационното общество, би поставило под въпрос принципа на контрол в държавата членка на произход, на който се основава тази директива, и преследваната от нея цел за нормално функциониране на вътрешния пазар.

40 В това отношение следва да се припомни, че член 3 от Директива 2000/31 е основна разпоредба в установената с тази директива структура и система, тъй като той прогласява споменатия принцип, за който става дума и в съображение 22 от Директивата, което предвижда, че „услугите на информационното общество трябва да се контролират при източника на дейността“.

41 Всъщност съгласно член 3 параграф 1 всяка държава членка гарантира, че услугите на информационното общество, които се предоставят от доставчик на услуги, който е установен на нейна територия, съответстват на националните разпоредби на съответната държава членка, които са част от координираната област. Член 3, параграф 2 уточнява, че държавите членки не могат да ограничават свободата на предоставяне на услуги на информационното общество от друга държава членка по причини, които са свързани с координираната област.

42 Така Директива 2000/31 се основава на прилагането на принципите на контрол в държавата членка на произход и на взаимно признаване, поради което в рамките на координираната област, определена в член 2, буква з) от тази директива, услугите на информационното общество се регулират само в държавата членка, на чиято територия са установени доставчиците на тези услуги (вж. в този смисъл решение от 25 октомври 2011 г., eDate Advertising и др., C-509/09 и C-161/10, EU:C:2011:685, т. 56—59).

43 Следователно, от една страна, всяка държава членка в качеството си на държава членка на произход на услугите на информационното общество трябва да регулира тези услуги и правейки това, да защитава целите от общ интерес, посочени в член 3, параграф 4, буква а), подточка i) от Директива 2000/31.

44 От друга страна, в съответствие с принципа на взаимно признаване всяка държава членка в качеството си на държава членка по местоназначение на услугите на информационното общество не трябва да ограничава свободното движение на тези услуги, като изисква спазването на приети от нея допълнителни задължения в координираната област.

45 При това положение, както следва от съображение 24 от Директива 2000/31, законодателят на Съюза е счел за легитимно — независимо от „правилото за контрол при източника на услугите на информационното общество“, което е друг израз на посочения в член 3, параграф 1 от тази директива принцип на контрол в държавата членка на произход — че при предвидените в тази директива условия държавите членки могат да приемат мерки за ограничаване на свободното движение на услуги на информационното общество.

46 Така член 3, параграф 4 от Директива 2000/31 позволява, при определени условия, държава членка, в която се предоставя услуга на информационното общество, да дерогира принципа на свободно движение на услуги на информационното общество.

47 Тълкуването на тази разпоредба в смисъл, че разрешава на държавите членки да приемат общи и абстрактни мерки, които се прилагат без разлика към всеки доставчик на дадена категория услуги на информационното общество, обаче би поставило под въпрос принципа на контрол в държавата членка на произход, прогласен в този член 3, параграф 1.

48 Всъщност принципът на контрол в държавата членка на произход води до разпределяне на регулаторните правомощия между държавата членка на произход на доставчика на услуги на информационното общество и държавата членка, в която се предоставя съответната услуга, тоест държавата членка по местоназначение.

49 Разрешаването обаче на втората държава членка да приема на основание член 3, параграф 4 от Директива 2000/31 общи и абстрактни мерки, които се прилагат без разлика към всеки доставчик на дадена категория услуги, независимо дали е установен в последната държава членка, би представлявало изземване на регулаторните правомощия на първата държава членка и подчиняване на тези доставчици както на законодателството на държавата членка на произход, така и на законодателството на държавата членка или държавите членки по местоназначение.

50 От съображение 22 от Директива 2000/31 обаче следва, че както бе припомнено в точка 40 от настоящото решение, в установената с тази директива система законодателят на Съюза е предвидил контролът върху услугите на информационното общество да се извършва при източника на дейността, тоест от държавата членка, в която е установен доставчикът на услуги, с тройната цел да се гарантира ефективна защита на целите от общ интерес, да се повиши взаимното доверие между държавите членки и да се гарантират ефективно свободата на предоставяне на услуги и правната сигурност за доставчиците и получателите на услуги.

51 Следователно, поставяйки под въпрос принципа на контрол в държавата членка на произход, предвиден в член 3, параграф 1 от Директива 2000/31, изложеното в точка 47 от настоящото решение тълкуване на член 3, параграф 4 би засегнало системата и целите на тази директива.

52 Както подчертава Комисията, предвидената в член 3, параграф 4 от посочената директива възможност за дерогиране на принципа на свободно движение на услуги на информационното общество не е замислена, за да се позволи на държавите членки да приемат общи и абстрактни мерки за регламентиране на дадена категория доставчици на услуги на информационното общество като цяло, дори ако тези мерки са за борба със съдържание, което сериозно накърнява целите, посочени в член 3, параграф 4, буква а), подточка i) от същата директива.

53 Впрочем, ако се позволи на държавата членка по местоназначение да приема общи и абстрактни мерки, регламентиращи предоставянето на услуги на информационното общество от доставчици, които не са установени на нейна територия, това би подкопало взаимното доверие между държавите членки и би било в противоречие с принципа на взаимно признаване, на който, както бе припомнено в точка 42 от настоящото решение, се основава Директива 2000/31.

54 Освен това, що се отнася отново до телеологичното тълкуване на член 3, параграф 4 от Директива 2000/31 и на понятието „мерки, предприети срещу дадена услуга на информационното общество“, от член 1, параграф 1 и член 3, параграф 2 във връзка със съображение 8 от тази директива следва, че нейната цел е да допринесе за нормалното функциониране на вътрешния пазар, като осигури свободното движение на услуги на информационното общество между държавите членки.

55 От тази гледна точка, както следва от съображения 5 и 6 от същата директива, тя цели да премахне правните бариери за нормалното функциониране на вътрешния пазар, а именно бариерите, които са резултат от различията в законодателството и правната несигурност на националните режими, приложими към тези услуги.

56 Ако обаче се позволи на държавите членки да приемат на основание член 3, параграф 4 от Директива 2000/31 общи и абстрактни мерки, които се отнасят до общо определена категория услуги на информационното общество и се прилагат без разлика към всеки доставчик на тази категория услуги, това в крайна сметка би означавало да се подчинят съответните доставчици на услуги на различни законодателства и следователно да се въведат отново правните пречки пред свободното предоставяне на услуги, които тази директива цели да премахне.

57 Накрая, следва да се припомни, че целта на Директива 2000/31 да се осигури свободното движение на услуги на информационното общество между държавите членки, се преследва посредством механизъм за контрол върху мерките, които могат да попречат на постигането ѝ, който позволява както на Комисията, така и на държавата членка, на чиято територия е установен доставчикът на съответната услуга на информационното общество, да следят дали тези мерки са наложителни с оглед на императивни съображения от общ интерес (решение от 19 декември 2019 г., Airbnb Ireland, C-390/18, EU:C:2019:1112, т. 91).

58 Ако обаче се приеме, че общи и абстрактни мерки, които се отнасят до дадена общо определена категория услуги на информационното общество, не попадат в обхвата на понятието „мерки, предприети срещу дадена услуга на информационното общество“ по смисъла на член 3, параграф 4 от Директива 2000/31, с това тези мерки не се изключват от този контролен механизъм.

59 Напротив, от едно такова тълкуване следва, че държавите членки по принцип не са оправомощени да приемат такива мерки, така че дори не е необходимо да се извършва проверка дали тези мерки са наложителни с оглед на императивни съображения от общ интерес.

60 С оглед на гореизложените съображения на първия въпрос следва да се отговори, че член 3, параграф 4 от Директива 2000/31 трябва да се тълкува в смисъл, че общи и абстрактни мерки, които се отнасят до общо определена категория услуги на информационното общество и се прилагат без разлика към всички доставчици на тази категория услуги, не попадат в обхвата на понятието „мерки, предприети срещу дадена услуга на информационното общество“ по смисъла на тази разпоредба.

По втория и третия въпрос

61 От акта за преюдициално запитване, обобщен в точки 22 и 23 от настоящото решение, е видно, че запитващата юрисдикция поставя втория и третия въпрос само в случай че Съдът прецени, че трябва да се отговори утвърдително на първия въпрос.

62 Както обаче бе заключено в точка 60 от настоящото решение, на първия въпрос трябва да се отговори отрицателно.

63 От това следва, че предвид отговора на първия въпрос не е необходимо да се отговаря на втория и третия въпрос.

По съдебните разноски

64 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

Член 3, параграф 4 от Директива 2000/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2000 година за някои правни аспекти на услугите на информационното общество, и по-специално на електронната търговия на вътрешния пазар

трябва да се тълкува в смисъл, че

общи и абстрактни мерки, които се отнасят до общо определена категория услуги на информационното общество и се прилагат без разлика към всички доставчици на тази категория услуги, не попадат в обхвата на понятието „мерки, предприети срещу дадена услуга на информационното общество“ по смисъла на тази разпоредба.

Подписи